

BLANT

Det er lyset som gjør at vi har et syn. Det er synet som gjør at vi ser.
Det at vi ser, gir oss et blikk. I det blikket finnes språket. I språket finnes: l y s

Vi begynner ved lyset.

Lyset - lyset.

Først er det fraværende. Rommet er avlangt. Gulvet er mykt. Det står gjenstander spredt i mørket.
Vi er bare øyne i rommet. Et blikk som kan forskyve seg rundt. En bred skjerm skråner tilbake mot endeveggen. Skjermen bærer bilder. Den lyser opp rommet. Det er en video vi ser på:

En 3D-modellert skorpe. Den ligger forvridt over skjermen. Skorpen er ujevn og ru. Fra den vokser det en animert vekst. Veksten er lysegrønn og slår bølger i vinden, som gress. Men røttene, anlagt i skorpen, ett for ett, er som hår. Det er et hårete landskap. Det er en tilgrodd hodebunn.

Man vet ikke hvor naturen slutter og kroppen begynner.

Omkring veksten er et annet landskap, bestående av lyd. En ambient ljomen, som et vannløp i loop. Et tåkehorn, som hever og senker seg. En tone som stiger i frekvens.

Lyder følger veksters bevegelser. Lyder får vekster til å vende og dreie seg på skjermen.
Lyden ligger ikke rundt veksten, den er iboende.

Lyden er allestedsnærværende. Som skjermens og rommets mørke som overskrider hverandres grenser.
Lyden, videoen, rommet. Det er ikke noe skille.

Skjermen skråner på en måte så den skaper et hulrom under seg. En form for ly.
Vi bøyer oss, går inn. Her er en ammen skjerm, denne skjermen bærer tekst.

Lyset lyver
for lyset treffer
jord, stein, gress, tre

som helhet
vi kaller det landskap
lyset lyver til vi tror

men mellom hvert enkelt gresstrå
er det avstand

og lyset fortsetter å lyve
om at gress er en helhet
til vi tror på plen

Vi legger fingrene inn i avstanden mellom gresstråene. Vi trekker et språk ut og anlegger en plen.

Videoen med tekst bærer navnet *BAK*. Alle elementer i rommet bærer navnet til preposisjoner. *I, PÅ, VED, BAK*. På den måten står alt i forhold til hverandre. På den måten, står alt i avstand til hverandre. Via språket. Inger Christensen skrev, at preposisjoner holder bevisstheten i samme bevegelse som verden. At de minner oss på at det ikke er mennesket som skaper orden, men at ordenen allerede eksisterer. Vi kan bare påpeke den, fordi vi har et språk.

Vi ser på en seljegen. Den bærer en remse av sim-kort. De ligger forskutt som hvirvler i en ryggrad. Treet, sim-kortene. Årene, årene.

Spredd i horder på gulvet: røtter ikledd refleksstoff. Viklingen deres inn og ut av hverandre. Videoens lys og stoffets avvisning.

At refleks også betyr *uvilkårlig kroppsreaksjon*.

Fernando Pessoa skrev:

Jeg så, at det ikke finnes natur,
At naturen ikke eksisterer,
Det finnes fjell, kløfter, prærier,
Det finnes trær, blomster, gress,
floder og stein,
Men det finnes ingen helhet som forbinder dem,
(...)
Naturen er fragmenter uten helhet

Hvordan skal vi forholde oss til de forskjellige elementene i rommet?

Inger Christensen snakker om hvordan vi er en del av verden, men samtidig den del av verden, som kan betrakte verden, og dermed betrakte oss selv.

Vi er verden, som betrakter seg selv. Vi er lyset som lyver om at gres er en helhet.

Det er den diskusjonen vi trer inn i.

Språket som eksistensiell betingelse, for å kunne være en del av naturen.

Linge Haalands utstilling tar utgangspunkt i egen poesi. Tekstvideoen *BAK* blir på den måten det punktet, alle elementer refererer tilbake til. Teksten er som rommets negativ.

Man kan ikke si at det finnes en prosessuell kronologi, der teksten skapes først og utstillingen etterpå.

At teksten er rommets avsats. Men det finnes i Linge Haalands praksis alltid en tilbakevending til en ekstensiv undersøkelse av språket, som konstruksjon og premiss for alt som skapes.

I utstillingen *KØ* på Kunstnerforbundet (2018) tok Linge Haaland utgangspunkt i Klara Sembs observasjoner og katalogiseringer av norsk folkedans på 1900-tallet. Hun studerte Sembs forståelse av dansen som en seremoniell begivenhet, og hvordan dansen som kollektiv bevegelseserfaring skapte en diskusjon om fellesskap og identitet.

Utstillingen var bygget opp rundt videoinstallasjonen *KØ*, en av Linge Haalands *Desperasjonsanimasjoner*, som jobber ut fra en *desperasjonsteknikk* - hvor den digitale behandlingen av videomateriale (klipping, zooming og kamerabevegelser) tar utgangspunkt i en kollektiv desperat eller akutt tilstand, som kan sies å gjøre seg gjeldende i vår tid.

Et overdimensjonert maiskorn som folder seg ut og lukker seg, repeterende, i slow motion. Til et klipp hvor en gruppe menn, ikledd hvite skjorter, utfører en form for aggresjonsrituale. Ansiktene og kroppene deres folder seg ut, som maiskornet. Den eksplosive bevegelsen blir en tilstand som ligger utenfor maiskornet og mennene, noe universelt de kan påføre seg - eller besitter. På den måten sidestiller, imiterer, gjentar eller fortolker hvert klipp en bevegelse et annet klipp utfører. Alle bevegelser er assosiativt forbundet ved deres fysiske likhet.

En drone som, igjen og igjen, spyr flammer mot et stykke stoff som sitter fast i ledningen på en telefonmast. Et kamera som, igjen og igjen, forsøker å møte en high-speed skjelvende gren.

Kameraet som et redskap mennesker bruker til å observere verden.
Våre flakkende øyne, som i seg selv er en video.

Tilstanden av desperasjon utmerker seg fysisk i installasjonen der skulpturer og matter med printede stillbilder er plassert på gulvet foran skjermen, som klipp videoen akutt har måttet støte fra seg eller avføde. At alle rommets elementer har denne tilstanden iboende, gjør at rommet, utover å føles alarmerende, har en tilstand av å være absolutt. Alle elementer forholder seg til alle elementer samtidig. De føles som fragmenter av en overordnet helhet. Eller som en helhet som opptrer i alle helhetens former.

Poeten Alice Oswald skrev i verket *DART*, hvor hun i en årrekke hadde tatt opp arbeidernes samtaler rundt en flod i hjembyen hennes: [Jeg] knytter stemmene til et lydkart av floden. En linje fra kilden til havet. Det er ikke stemmer, men skal leses som flodens mumling.
Floden består av det materialet stemmen er.

I en av flodens forgreininger finnes Linge Haalands tekstarbeid igjen:

Til Alice Oswald

Fra vanns perspektiv:

skynd deg

del deg inn i yr, så du kan spre deg

være det som reflekterer

når den tidligste morgen

strammer rep rundt alt sin hals og hviner:

er dette lys

er det dette som er lys nok

Linge Haaland undersøker diskusjonen rundt det antropocene, der det hevdes at mennesket må anerkjenne at det ikke har en særposisjon utenfor naturen, men at mennesket og alt det mennesket produserer, heriblant språk, er en unektelig del av naturen.

Vi har navngitt vår geologiske periode: *det antropocene*.

Anthropos betyr menneske. Naturen lever i en menneskelig tidsalder.

Vi har utviklet et språk som gjør at vi kan stille oss utenfor det vi består av.

Ved en Nobelprisseremoni i 1957 holder Albert Camus en tale til tidens kunstnere om språk og virkelighet, og adresserer at den ultimate grunnen til å skape kunst, må være et forsøk på å skape *total kommunikasjon mellom alle mennesker*. Det er dette kravet Linge Haaland har bygget det omfangsrike prosjektet *Hjernen er for nær munnen* rundt.

Gjennom skulpturelle eksperimenter, videoinstallasjoner og performance, undersøkes det ikke hvordan dette kravet kan *etterleves*, men hvilke språklige konstruksjoner det innebærer. Hva består det "totale" av? Og hva er innbefattet i vår forståelse av "kommunikasjon"?

Hvordan angripe det å skape når formålet med kunsten ikke bare er dialektisk – og dermed skal kunne innebære alle påstander og fortolkninger samtidig – men også skal kunne utlikne alle skiller mellom *mennesker*?

Hjernen er for nær munnen utstilt på Podium ("Oslo is Burning #9, 2016) er et arbeid med virkelighetskonstruksjoner. Hva vi definerer som værende virkelig – og hva som er imitasjoner eller fremstillinger av det virkelige. Gjennom gjenskapelsesøvelser konstruerte Linge Haaland en 3D-modellert stein utelukkende basert på hukommelse. Steinen henger i to versjoner, den ene umerkelig mindre enn den andre, begge som arketyper av *stein*.

Her er en overordnet undersøkelse av det digitale fysikalitet. I to videoer arbeides det med en hendenes koreografi. Den første, hvor to stillbilder av hender i forankrede grep, vender, dreier og imiterer hverandre på skjermen, som i en form for grepsdialog. I den andre videoen beveger en barnehånd seg over en 3D-modellert vase ved å klemme, flytte og løfte på den.

Videoene undersøker håndens koreografi som et uttrykk for det teknologiske døvespråket vi har utviklet. De kollektive bevegelsene vi tar i bruk når vi swiper over en skjerm. Det grepet vi har når vi holder en telefon. Løfter den.

Vi vender tilbake til den lysegrønne veksten som gror ut av skorpen. Vi vet ikke hvor det menneskelige begynner og naturen slutter. Vi fører hendene gjennom håret, og fingrene lukter gress.

Vi kjenner på skjermen: avstanden mellom vekstenes strå. Lyset som legger seg imellom.

Utstillingen forsøker å finne et altomfattende språk, der naturen kan diskutere mennesket, ut fra det språket mennesket har pålagt naturen.

Det er språket som gjør at lyset lyver.